

3936395 SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

ศัพท์สำคัญ : การรอดชีพ / มะเร็งต่อมลูกหมาก

สมหมาย เข้มยี่ง : การรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมากในประเทศไทย (SURVIVAL OF PATIENTS WITH PROSTATIC CANCER IN THAILAND) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชัยนตร์ธร ปทุมานนท์, D.Sc. (Clin. Epid.), ญัฐจาพร พิชัยณรงค์, ส.ค. (วิทยาการระบาด), คุณิต สุจิรารัตน์ วท.ม. (ชีวสถิติ) พิเชษฐ์ จงขจรพงษ์, พบ., ว.ว. (ศัลยศาสตร์ทางเดินปัสสาวะ) 101 หน้า ISBN 974-661-007-4

การศึกษาย้อนหลังผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมาก ที่ได้รับการวินิจฉัย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2535 - 31 ธันวาคม 2539 ในสถานบริการจำนวน 14 แห่ง ทุกภาคของประเทศ เพื่อศึกษาถึงระยะเวลารอดชีพ และปัจจัยที่มีผลต่อการรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมาก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มประวัติผู้ป่วย และติดตามสถานะสุดท้ายของผู้ป่วยจากสำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมากที่ศึกษา จำนวน 817 คน มีอายุเฉลี่ย 71.24 ปี พบผู้ป่วย stage I ร้อยละ 4.28, stage II ร้อยละ 16.54, stage III ร้อยละ 42.59 และ stage IV ร้อยละ 36.60 เป็นผู้ป่วย adenocarcinoma ร้อยละ 89.60, transitional cell carcinoma ร้อยละ 1.84, squamous cell carcinoma ร้อยละ 0.37 และ Sarcoma ร้อยละ 0.12 มีมัธยฐานของ prostate-specific antigen (PSA) เท่ากับ 57 ng/ml. เปรียบเทียบการรอดชีพของผู้ป่วยโดย Logrank test และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับการรอดชีพโดย Cox's proportion hazard model

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมากมีสถานะสุดท้าย มีชีวิต 43.08 % ตาย 39.29 % และไม่ทราบสถานะสุดท้าย 17.63 % มี median survival 44.2 เดือน 5 year survival 41.5 % เมื่อวิเคราะห์แบบตัวแปรเดียว พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการตายของผู้ป่วย ได้แก่ ระยะของโรค ($p < 0.001$) histological grading ($p = 0.011$) การแพร่กระจายของมะเร็ง ($p < 0.001$) และ การรักษา ($p = 0.001$) ส่วนการวิเคราะห์แบบตัวแปรเชิงซ้อนโดยวิธี Cox's proportional hazard regression พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการตายของผู้ป่วย ได้แก่ อายุ ($p = 0.28$) ระยะของโรค ($p < 0.001$) histological grading ($p = 0.043$) ระดับ PSA ($p = 0.039$) และ การรักษา ($p = 0.001$) จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ควรมีระบบคัดกรองผู้ป่วย และการตรวจสุขภาพต่อมลูกหมาก ตรวจ ระดับ PSA ในคนที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป